

איגוד לשכות המסחר

ארגון העסקים הגדול בישראל

2 ספטמבר 2018
1101525

לכבוד,
עו"ד איילת זלדין, היועצת המשפטית
משרד הכלכלה והתעשייה
ירושלים

עו"ד זלדין שלום רב,

הנדון: התייחסות מטעם איגוד לשכות המסחר לטיוטא שניה של "צו יבוא אישי"

סימוכין: התייחסות האיגוד מיום 28.6.2018 לטיוטא ראשונה של צו יבוא אישי

ראשית נבקש לברך על תיקונים חשובים שהוכנסו בטיוטת הצו העדכנית ועל הוצאתו להערות פעם נוספת.

מדובר במסמך מורכב בעל משמעויות מרחיקות לכת בכל מערך הפיקוח על יבוא לישראל, כפי שהוא נבנה במשך עשרות שנים, כמפורט בהרחבה בהתייחסותנו שבסימוכין ולכן מחייב בחינה מעמיקה מול הגורמים הרלוונטיים שצפויים להיות מושפעים ממנו.

מצורף נספח המפרט התייחסויות מקצועיות לתיקונים שבוצעו ולחלק מהפערים שנתרו ביחס לטענות שהועלו על ידנו בפנייתנו שבסימוכין.

שתי נקודות מרכזיות ביותר, אותן הדגשנו כל העת, לא קיבלו מענה מספק בטיוטת הצו העדכנית –

1. **הגדרת כמות סבירה** – נותרה רחבה בצורה שאינה מתקבלת על הדעת ואם בכך לא די, גם אינה מוגבלת מבחינת תדירות המשלוחים. זו אינה הגדרה שעונה מבחינה לוגית, להגדרה של יבוא אישי.

2. **הפטור הגורף ביבוא אישי** מחובת **עמידה** בדרישות תקן רשמי המוחל על עשרות רבות של תקנים עם השלכות בטיחותיות מהמעלה הראשונה, שגם יוצרים מציאות עסקית בלתי אפשרית לייבוא המסחרי.

חיוני לתת מענה לנושאים אלו, על מנת ליצר איזונים נכונים בין שורה של אינטרסים חשובים ובהם יוקר המחיה, בריאות ובטיחות הציבור, תחרות הוגנת בין עסקים מקומיים לתאגידי ענק בינלאומיים, מניעת פגיעה בתעסוקה המקומית הן של עובדים בתעשייה המקומית והן של עובדים בענפי המסחר והשירותים, תחרות הוגנת בין עסקים נורמטיביים לשוק שחור שעלול להתפתח ביתר שאת בישראל ועוד.

בית לשכת המסחר, רח' השמונאים 84 ת"א 67132 • ת.ד. 20027 תל אביב 61200 •

טל. 03-5631011 • פקס. 03-6240069 • razh@chamber.org.il • www.chamber.org.il

התיקון לחוק התקנים וטיוטת צו יבוא אישי נותנים משקל כמעט בלעדי ליוקר המחיה ומעניקים משקל נמוך ביותר עד לא קיים לאינטרסים אחרים, חשובים לא פחות.

נרחיב מעט על הפערים בין רכישה מעסק בישראל לרכישה בחו"ל ב"יבוא אישי":

רכישה מחו"ל ב"יבוא אישי"	רכישה מקומית	
דרישות מיסוי ורגולציה		
פטור	חייב	מע"מ עד 75 דולר
פטור	חייב	מכס עד 500 דולר
פטור למגוון עצום של מוצרים	חייב	דרישות חוקיות יבוא (עמידה בתקן או באישור רשות מוסמכת)
פטור	חייב	חקיקה צרכנית
פטור	חייב	חקיקה סביבתית
תועלות לציבור ולמשק		
צפוי להביא לפיטורי עובדים ולקריסת עסקים	כן	מקומות עבודה
לא	כן	הכנסות ממיסוי העסק
לא	כן	הכנסות ארנונה
לא	כן	הכנסות מע"מ
לא	כן	הכנסות ממיסוי העובדים
מופקרת	נשמרת (לעיתים בצורה מוגזמת)	בטיחות הציבור
פטור	נדרש	שירות לאחר המכירה לפי תקנות

מבדיקה שערכנו עולה שבאירופה, בארה"ב ובקנדה **אין פטור מדרישות הרגולציה ביבוא אישי כפי שמוצע בישראל** ולא ידוע לנו על מדינה מפותחת שקיים בה פטור מסוג זה.

מדינות מערביות גם מקטינות או מבטלות לחלוטין את הפטור ממס על יבוא אישי וזאת לאחר שנים של ניסיון מצטבר שהוכיח שהפטור אינו שיוויוני וגורם נזק למגזר העסקי המקומי כמו גם להכנסה ממיסים.

כפי שהצהרנו לא פעם בעבר, אנו בעד תחרות ואנו מעודדים תחרות, אבל תחרות הוגנת ותחרות שוויונית. טיוטת הצו, גם בנוסחו העדכני מעניקה יתרון ברור לעסקים זרים על פני רכישות מעסקים בישראל והיא רחוקה מלהיות שוויונית.

גם הגדרת **כמות סבירה** כפי שמוצע בישראל ל"יבוא אישי" לא קיימות להבנתנו בשום מדינה מפותחת.

ויובהר שוב – אין באמור לעיל כדי להתנגד ליבוא אישי של מוצרים לישראל ו/או להטיל עליהם הכבדות מיותרות.

יבוא אישי הוא ערוץ פעילות חשוב, שצומח במהירות בשנים האחרונות וצפוי להמשיך לצמוח במהירות גם ללא סיוע מלאכותי מצד הממשלה בישראל.

רק בשנת 2017 מסר דואר ישראל לציבור הישראלי **62 מליון חבילות שהוזמנו מאתרי סחר בינלאומיים מחוץ לישראל**.

בנוסף, בשנת 2017 הוציא הציבור בישראל, על פי הערכת דואר ישראל כ-13 **מיליארד ₪ בגין קניות מקוונות. מדובר בגידול של פי 10 בהיקף הקניות של הציבור בישראל מאתרים בחו"ל בתקופה של 7 שנים בלבד ועל פי ההערכות, המספר הזה אמור רק להמשיך לגדול.**

עמדתנו פשוטה – **אין מקום להפלות לרעה את העסקים המקומיים ואת הצרכנים שבוחרים לרכוש מעסק מקומי על פני אלו שבוחרים לרכוש את מוצריהם מתאגיד בינלאומי היושב בחו"ל – לא במיסוי ולא בדרישות חוקיות היבוא.**

על אף האמור, בשל מאפייני היבוא האישי, יש לקבוע **נוהל אכיפה שונה** ליבוא האישי, וכל זאת במטרה לפשט את ההליכים הקיימים, כך שלא יתעכבו מוצרים המיובאים ביבוא אישי שלא לצורך. יובהר שנוהל אכיפה זה חייב לוודא שלא יוכנסו לישראל מוצרים הצפויים לסכן את בריאות וביטחון הציבור.

הרחבנו בנושא זה בפנייתנו שבסימוכין **ונבקש לקיים ישיבת עבודה מסודרת ומעמיקה** על מנת ליצר איזון נכון יותר בין האינטרסים השונים, באופן שיאפשר יבוא אישי בלי להזניח אינטרסים חשובים אחרים.

בכבוד רב,

רז הילמן
מנהל אגף יבוא מכס ותקינה

העתקים :

עו"ד אוריאל לין, נשיא איגוד לשכות המסחר
מר משה כחלון, שר האוצר
ח"כ אלי כהן, שר הכלכלה והתעשייה
מר שי באב"ד, מנכ"ל משרד האוצר
מר שי רינסקי, מנכ"ל משרד הכלכלה
מר יואב הורוביץ, ממלא מקום מנכ"ל משרד ראש הממשלה
מר משה בר סימן טוב, מנכ"ל משרד הבריאות
גב' קרן טרנר, מנכ"לית משרד התחבורה
מר ישראל דנציגר, מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה
מר אודי אדירי, מנכ"ל משרד האנרגיה והתשתיות הלאומיות
מר שאול מרידור, הממונה על התקציבים במשרד האוצר
מר ערן יעקב, מנהל רשות המסים
מר אבי ארדיטי, ראש מנהל המכס במשרד האוצר
עו"ד תהילה ורון, מחלקה משפטית משרד הכלכלה
עו"ד שלומי לוי, היועץ המשפטי כאן
מר עוז חיים, סמנכ"ל חטיבות ענפיות כאן

התייחסות מקצועית לטיוטת צו יבוא אישי השניה ("הטיוטא השניה")

חשוב לציין, שהתייחסותנו שבסימוכין לא קיבלה מענה כתוב עד כה (למרות שנאמר מספר פעמים כי יועבר מענה בכתב) ולכן גם לא ברור מדוע טענות ענייניות חשובות לא קיבלו מענה בטיוטא השניה.

נבקש להוסיף שאין בנאמר ושלא נאמר בהתייחסותנו לטיוטא השניה כדי להפחית מחשיבות הטענות בפנייתנו שבסימוכין.

1. הגדרת כמות סבירה (סעיף 2(ב))

1.1 נוספה התייחסות למארז – "מארז ייחשב כיחידה אחת אם מיובא באריזתו המקורית

ואם אינו נמכר כיחידה בודדת" – מדובר בתיקון חשוב.

נבקש לדייק אותו כדי לתת מענה למשל למצב בו מוצר אינו נמכר כבודד אך יש מארז

של 3 יחידות ממנו ויש מארז של 10 יחידות ממנו.

להלן הצעה לנוסח חלופי של הסיפא - "ואם אינו נמכר במארז המכיל פחות יחידות

מוצר ו/או כיחידה בודדת"

1.2 נוספה התייחסות ל"סוג" – "סוג ייחשב כקבוצה הכוללת את כל הדגמים של מוצר

מסוים".

מדובר בתוספת חשובה, אבל להבנתנו אינה מספיקה. מה זה "מוצר מסוים"? צעצוע

זה "מוצר מסוים" או סביבון? כל מכשירי הסלולאר הם מוצר מסוים או כל מכשירי

הסלולאר של יצרן מסוים? נבקש לחזור על ההצעה בהתייחסותנו שבסימוכין לייצר

רשימה מוגדרת ומפורסמת של "סוגי מוצרים" לצרכי הצו (שניתן יהיה לשנות מעת

לעת) באופן שימנע פרשנויות בעייתיות ויישר קו בין הצרכנים והרגולטורים.

1.3 נוספה הגבלה להגדרה של "כמות סבירה" ביחס לדרישות לפי התוספת הראשונה ועל

מגוון מוצרים נוספים.

השינויים הם חשובים ונכונים, אך אינם נותנים מענה לבעיה.

ההגדרה הבסיסית של יבוא אישי נותרת רחבה, פרוצה ובעייתית מאד ליישום עבור המכס.

ביחס לרוב המוחלט של מוצרי הצריכה, 30 יחידות מוצר במשלוח אינם יכולים להיחשב

כמוצרים לצריכה אישית, קל וחומר כשאין מגבלה על יבוא משלוח מדי יום או מדי מספר

ימים. נבקש להפנות שוב להצעה שלנו להגדרה מיזתית יותר של כמות סבירה

(בהתייחסותנו שבסימוכין) ולחילופין ניתן ליצר הגדרה דיפרנציאלית של "כמות סבירה"

בהתאם למאפיינים שונים של המוצרים.

2. נטל ההוכחה שאין המדובר ביבוא אישי

סעיף 2(ג) – תוקן באופן שלכאורה מחזיר את הסדר, כך שנטל הראיה שאין המדובר ביבוא אישי לא ייפול על כתפי המכס. יחד עם זאת סעיף 2(ג)5) החדש מצריך קביעת כללים בהסכמת שר הכלכלה למקרים בהם על אף שטובין עומדים בהגדרה של "כמות בסבירה" הם לא יחשבו כיבוא אישי – **חיוני שהכללים הללו יאפשרו למכס להתנהל בצורה יעילה ושהצו לא ייכנס לתוקף לפני שכללים אלו נקבעו בהסכמת שר הכלכלה.** אין בכך, כדי להפחית מחשיבות תיקון ההגדרה של "כמות סבירה" כך שתהיה מידתית יותר ותמנע עימותים מיותרים בין המכס לבין הצרכנים.

3. מנין הימים לקבלת אישור

כאמור בפנייתנו שבסימוכין – אין סיבה שיהיה תור איטי יותר ליבוא מסחרי. יש להחיל את לוחות הזמנים המקוצרים גם ביבוא מסחרי.

4. הצהרת יבואן אישי

נוספה דרישה חשובה להצהרת יבואן אישי. ניתנה סמכות לשר לקבוע כללים מתי לא תידרש הצהרה ונקבע שהצהרה תידרש רק 9 חודשים אחרי שהצו ייכנס לתוקף. **אנו סבורים שהצהרה היא חלק בלתי נפרד מהרפורמה ולכן עליה להיות מחייבת עם כניסתו לתוקף של הצו.** כמו כן, נבקש לקבל להתייחסות טיוטת מסמך המפרט תנאים שבהתקיימם לא תידרש הצהרה (ככל שיוחלט לפעול בדרך זו).

5. יבוא אישי דרך דואר ישראל

נבקש לוודא שהאכיפה ביחס ליבוא אישי תהיה אחידה בכל ערוצי השילוח, לרבות דואר ישראל בדומה לאכיפה הקיימת על חברות הבלדרות הבינלאומיות.

6. בחינה מחדש של דרישות חוקיות היבוא בהתייחס ליבוא אישי וליבוא מסחרי

בפנייתנו שבסימוכין הצענו שתעשה בחינה מחדש של דרישות חוקיות היבוא וקביעה מה מהן צריכות להיות מחייבות ביבוא אישי ובאיזה אופן ניתן יהיה להסביר את הדרישות והסכנות ולאכוף דרישות אלו בלי לחסום את היבוא האישי. **נבקש שזה ייעשה על מנת לייצר את האיזונים הנכונים ובכלל זה תיקון חוק התקנים לפי העניין.**

7. עדכון התוספת הראשונה והשניה לטיטת צו יבוא אישי

מגוון רחב של מוצרים שמרביתם אינם מוצרי צריכה הוספו לתוספת הראשונה והשניה וזה חשוב.

כדי לוודא שלא ישכח פרט מכס שצריך להופיע בצו יבוא אישי, נבקש לעיין ברשימה של פרטי המכס שקיימים בתוספת הראשונה והשניה של צו יבוא חופשי ושאינם קיימים בתוספת הראשונה או השניה לצו יבוא אישי (כמו למשל תמרוקים) עם הנמקות מדוע

הוחלט שלא לכלול את אותם פרטי מכס בתוספות לצו יבוא אישי (מובן שיהיה פער שנובע גם מהתיקון לחוק התקנים אבל חשוב שכל המידע וההנמקות יהיה שקוף).

8. פטור מתקן ביבוא אישי – התוספת השלישית

לא ניתן מענה לטענות שהעלינו בנושא זה בפנייתנו שבסימוכין ובפרט בהקשר של מוצרי חשמל שצפויים להגיע עם תקע שאינו מתאים ו/או עם מתח שאינו מתאים וגם לא בהקשר של מוצרים מעולם הבניה.

9. יבוא אישי של מוצרי מזון

לא ניתן מענה לטענה שהעלינו בנושא זה בפנייתנו שבסימוכין.

10. ביצוע RIA

לא ניתן מענה לטענה שהעלינו בנושא זה. נבקש להבין האם בוצע RIA וככל שכן לעיין בו ולהבין את השיקולים שהביאו בין היתר לקביעת ההגדרה של "כמות סבירה" כפי שנקבע? מדוע הוחלט שלא להתייחס לתדירות? מדוע הוחלט ביחס לכל פרט מכס שקיים בצו יבוא חופשי ושאינו קיים בצו יבוא אישי שנכון להשמיטו? בחינת ההשפעה הצפויה של הרפורמה על המגזר העסקי ועל בטיחות ובריאות הציבור וכו.

11. פערים מול החלטת הממשלה

בנספח להתייחסותנו שבסימוכין פירטנו שורה של פערים מול החלטת הממשלה. קודם להעברת התייחסות נוספת בסוגיות אלו – נבקש התייחסות כתובה ומפורטת לנושאים אלו.